

Příběh Svatogora o Iljovi Muromcovi

Byliny a pověsti z dávných časů vyprávějí o rodné zemi nemálo. Bohatýři, příšery, had Gorinič, a Svatogor dává meč-kladenec Muromci Iljovi.

Co je na těchto legendách pravdivé a co je výmysl? Kdo byl ve skutečnosti bohatýr Ilja Muromec?

Vždyť o něm existuje mnoho legend, bylin a pozdějších studií. A v mnoha ohledech se neshodují. Například v bylinách žije v době knížete Vladimíra Rudé sluníčko, který pokřtil Rus. Ovšem vědci dokazují, že žil mnohem později a byl mnichem Kyjevskopečerské lávry, která samotná byla postavena v mnohem pozdějších dobách.

Ale fakt je fakt, a relikvie mnicha Ilji skutečně existují, a navíc v nich vědci rozeznali i známky skutečného majetku bohatýra za jeho 30 let dlouhého života, a četné stopy po zraněních, z nichž poslední se údajně stalo osudným.

Kde je tedy pravda? Co je pravda v bylinách, a dá-li se věřit vědcům?

Vědeckými metodami ji pravděpodobně nepoznáme ani nevyvrátíme. Proto legendy zůstávají legendami a historické hypotézy - hypotézami.

Odpovědi na tyto otázky však přišly skrze vědomé snění. Samozřejmě, ani toto není vědecká metoda a k vědeckému poznání má velmi daleko, je to spíše nová verze. Třeba nová, možná ne nová legenda. Ale někomu,

rozhodně ne skeptikům vyžadujícím za všech okolností materiální artefakty, to může do toho všeho vnést trochu světla.

Takže...

...Svítání se rozplynulo v růžovém až šeříkovém oparu. Mraky pluly nad krajinou, a zpoza vzdálených hor se vyvalilo rudé, zářivé sluníčko.

Maťuška Země se rozprostírala nekonečnými rozlohami, v rozvětvených doubravách štěbetali ptáci, a ve výšinách nebeských se vznášel bílý mrak.

A hle, vznáší se, vznáší, ale mění se a třpytí se v duhových paprscích. Vypadá jako nějaké zvíře nebo okřídlený kůň. A vpředu jsou zalesněné kopce. A po jejich vrcholcích poskakuje mrak jako bujný kůň. A pak se zastavil jako přibitý....

A vida, už to vůbec není mrak, ale opravdu pohádkový kůň, bělohřívý, kopytem bije o zem, a les je pro něj doslova jako tráva na poli. A najednou, buď zaržál ten nebeský kůň, nebo v bouřkovém mraku zahřměl hrom v dáli...

Ale i mrak, který se tyčil nad ním, se také počal měnit. A nyní na tom nebeském koni sedí rytíř v lesklé zbroji. A jeho dlouhý vous je šedivý a oči hoří modře, jako krystaly safíru...

A vtom všechno kolem zmizelo a jen ten neuvěřitelný bohatýr stojí na hoře jako na malém kopečku a les šumí pod nohama jeho koně.

A opět se v mracích ozvalo mohutné zahřmění... Ale vůbec to nebylo zahřmění, to jen bohatýr se rozhodl vyprávět své skazy, dávné byliny.

„Hodně zdraví!“ - ozval se mohutný hlas. „Tak se opět setkáváme... Vždyť já, Svatogor, musím občas po horách procházet na svém koni... A tady jsem si vzpomněl, jak jsem tu v těžkých časech, v dávném létě, našel v zemi ruské válečníka slavného, odvážného. Eh, dříve byl nezkratný, ale zato v následující inkarnaci třicet let nevystrčil ani nos. Ale nadešel čas, aby splnil své dílo, pro které na Rus přišel.

Znáte o něm mnoho příběhů a říkáte mu Ilja Muromec. Ale moc toho nevíte. A tak jsem se rozhodl vyprávět svůj skaz, neboť k tomu nadešel čas...

Takže, v muromských lesích, ve vesnici Karačarovo, žili po mnohá léta volchvové, co uctívali Velese, matku Makošu, Peruna - válečníka. Proto se i vesnice tak jmenovala, neboť mnozí se báli kouzel těchto volchvů. Ano, nevědomí pečenehští Busurmani se jich báli a svým slovem ji nazvali ‚kara‘, což v jejich jazyce znamená ‚černý‘. A potom, na příkaz nových řeckých kněží, které na Rus přivedl kníže Volodimir Kyjevský, byla celá starověká víra nazvána černou, démonickou. V těch dnech také začali noví kněží nazývat vesnici volchvů Karačarovo. Ano, a povraždili tam spoustu lidí, a volchvové odešli do neproniknutelných lesů, a teprve jejich děti se začaly postupně vracet, jako i do mnoha jiných vesnic a osad.

Tak děd u vás známého hrdiny byl jedním z volchvů a utekl s rodinou do lesů, a tu se jeho syn rozhodl vrátit, ale nevzdal se své starobylé víry. A jednou se mu společně s vesničany podařilo zadržet divoký nájezd knížecího oddílu s korouhvemi a ikonami.

V zápalu boje rozsekl mečem obraz boha cizích kněží. A tenkrát ho jeden z těch kněží proklel svou magií, všem oznámiv, že jeho budoucí syn nebude chodit nohama po zemi a že prý jeho syn bude za všechno zodpovědný a bude potrestán za svého otce.

A byl to akt černé magie, ať si říká kdo chce co chce. Neboť pravý Bůh, dokonce v cizí podobě, nikdy netrestá nevinné za jejich otce. To může udělat jedině černý démon. Ale cizí kněží, stejně jako i jejich učitelé považovali za svého boha Jehovu, černého démona, a věřili, že je světlem a láskou, ale zároveň nakrásno připouštěli slzy a krev nevinných. Děti totiž vůbec nepovažovali za lidské bytosti, ale jen za majetek, majetek, který by podle jejich mínění měl být potrestán, majetek němý a bez duše, nic necítící. A přitom takový pustý ignorant si troufá mluvit o Bohu a Světle a poučovat ostatní národy.

A nejenže víra v boží trest byla taková, ale existovala skutečná magie, černá, a kněží chrlili nové kletby, údajně z pověření božího, ale ve skutečnosti pronášeli černé kletby od smrdutých sil Navi, aby lid ze strachu uvěřil v moc nového boha a podřídil se mu.

A právě taková kletba padla na odvážného válečníka, který vyhnal kazatele z rodné země.

A tak se mu o rok později opravdu narodil syn, který však nemohl hýbat nožičkami. Těžké bylo černé prokletí, ale nebylo to z vůle sil Světla, nýbrž kletba. ...Tehdy se rozhodl přijít na zem silný duch - posel Peruna dávného. A přišel v těle toho dítěte, poznamenaného kletbou.

A na Rusi se tehdy dělo nepředstavitelné, ale, bohužel, ani sám Perun by nedokázal nic nezvratně změnit.

...Mlha zatemnění zahalila Midgard a nadešla Svarogova noc temnoty. A přišel posel temnoty Volodimir kníže (viz téma: Jak temný žrec pokřtil Rus a stal se... vůdcem revoluce). I nejprve přijal víru svých otců a dědů, ale překroutil ji a potřísnil krví. Bohům začal obětovat hlavy otroků a zajatců. A zčernal od takových činů Perunův oltář, a v srdcích a paměti potomků Rusičů se starobylá víra začala považovat za krvežíznivou, neboť ne všichni znají pravdu, ale knížky o těch dobách četli a kroniky vykreslovaly hrůzy, údajně krvavého pohanství.

Ale poté kníže Volodimir kvůli politice přijal cizí víru, aby položil Rus k nohám řeckého Západu a připojil se k cizí civilizaci, jak se u vás říká. Nu, aby ho tam nepovažovali za divocha, jednoduše řečeno. Tím však uznal svou vlastní divokost, neboť jen divoch může svou víru a kulturu stavět pod víru a kulturu cizí, nikoli na roveň, ale pod, neboť když přijal cizí, odmítl svou vlastní jako podřadnou, a cizí uznal jako nadřazenou.

Uznáv cizí za pravdivé, začal ničit vše původní, zanechané předky. Zavrhl staré bohy, vykácel jejich čury (pozn.: čur - prastarý bůžek-ochránce, umístovaný zpravidla na hranicích pozemků v podobě kopy hlíny nebo hraničního sloupku apod.) a vypálil svatyně. A jeho lidé začali chytat vědouce volchvy a popravovat je. Ale ne všechny. Kníže Volodimir se rozhodl některé volchvy pro jejich moudrost vsadit do

hlubokých žalářů, aby z nich tuto moudrost a vědění vytáhl. A ti tam strádali po mnoho let.

Mezitím, už od počátku pronásledování starých bohů, ve vzdálené vesnici tiše vyrůstal chlapec, kterého Perunovi odkázal jeho otec a který dostal jméno Perejar. Perejar vyrostl silný a ramenatý. A nebylo divu, vždyť se pohyboval po rukou a všechno dělal rukama, ale nohy ho, bohužel, neposlouchaly. Kletba seslaná na jeho otce zabrala, vždyť byla seslána, když už byl Perejar v matčině lůně.

Dlouhý, nebo krátký čas uplynul, no Perejar zmužněl, ale jeho nohy zůstaly nepohyblivé.

A mluvím tak o čase, protože s ním máte spoustu věcí popletených. A dokonce i datum narození a úmrtí toho samého Volodimira máte popletené. A jen na jednom místě v Perejaslavských letopisech ze Suzdalu je datum úmrtí pravdivé a odpovídá vašemu roku 1035. Ale datum narození tohoto strašného knížete nikde nenajdete správné, neboť je pohřbeno, jelikož se narodil ne spravedlivým způsobem z konkubíny - milenky.

A k tomu vám říkám všechno toto, neboť vidím, že někteří mohou začít vypočítávat roky života bohatýra a vidět v nich nesoulad s historickými událostmi zaznamenanými ve vašich oficiálních dějinách.

Nu a skazy převyprávění ústního podání rozšířily pověsti, že bohatýr byl nehybný 30 let a ještě 3 roky, ale to všechno není přesné, neboť doba byla kratší, a třicet let, to je přibližně ve vašem chápání. Ale pro krásu slohu byly v pohádkách a bylinách tyto číslice jistě nazývány magickými, neboť jsou cyklem Světla prvotního. Ale na to všechno se zapomnělo, a vzpomnělo se jen na význam těchto kouzelných čísel, ukončujících tmu a začínajících něco nového...

Takže, jednoho dne přišli do vesnice dávní stařešinové, volchvové z lesů, a řekli našemu bohatýrovi: '...Vstaň, není důvod nečinně sedět, přišel čas, dej nám vodu ze své studny.' A Perejar poprvé vstal a přinesl vodu. Volchvové mu však řekli, aby se napil sám. A když se jí napil, pocítil v nohách nevýslovnou sílu. A tehdy mu volchvové řekli: 'Jdi na pole svého otce, na prostranství, kde vane vítr...' A vydal se na pole, a vzal pluh, neboť si uvědomil, že nastal čas, aby sám oral, neboť jeho otec byl již stár. Když si uvědomil toto a zázračnou pomoc volchvů, chtěl jim poděkovat, ale už je nezastihl. Příchozí se rozplynuli ve vzduchu, zmizeli, jako by nikdy nebyli.

Tenkrát jsem za ním přišel na širé poli. Když mě uviděl, polekal se, ale dál se na mě díval a žasl. Nestává se totiž každý den, aby můj obrovský kůň šlapal po zemi tak, že se valy země převrací...

A začal jsem mu vyprávět, jako teď vyprávím tady, sedě na koni, kterému les sahá jen po hrud', a moje přilba se dotýká mraků... A začal jsem mu vyprávět, pro co se narodil a jakou sílu dostal. Řekl jsem mu však, aby byl opatrný, neboť mnoho lidí žije ve strachu a nechce, aby jejich vesnice zničila knížecí eskadra, kdyby se dozvěděla, že to staří bohové posílají chrabrého válečníka, aby osvobodil volchvy z mučírén.

Pro začátek se měl Perejar v osadách a různých vesničkách nazývat Iljou, neboť v Perunův den se začal slavit den Iljův podle nového zvyku, který přinesli Řekové.

A s tímto jménem přichází do muromské družiny jako prostý válečník. Dal jsem mu svůj meč-kladec, neboť byl skládací. Na pohled byl malý, ale když se rozvinul, byl obrovský.

Řekl jsem mu ještě mnoho dalších věcí, ale varoval jsem ho před prudkým neuváženým hněvem, neboť někdo v poli ještě není válečníkem, a pokud je válečníkem, tak posledním...

A tak Ilja šel, jak jsem mu poradil, a začal sloužit v Muromu, a aby se prozatím nedostal do problémů a nesekal kříže pro nic za nic...

A odtud se jednou vydal s oddílem zkrotit loupežníka, který se objevil v lesích na cestě do Kyjeva. Byla to moje rada, aby, až ho přemůže, si ho všiml kyjevský kníže a přijal ho už tam do služby.

Loupežník byl známý pod přezdívkou pro svou schopnost ohlušujícího pískání. Tak se mu přezdívalo Slavík.

Seděl vysoko na stromě, a jakmile někdo projížděl po cestě, ozvalo se jeho zapískání, a na toto zapískání lidé z jeho bandy házeli sít' na pocestné a okrádali, ba i zabíjeli obchodníky.

A tak se Ilja vydal jako muromský válečník se svým oddílem po té cestě. Svůj oddíl však nechal jít lesem a sám šel po cestě. Ale Slavík nepíská. Nepotřebuje osamělého bojovníka, co by si na něm vzal? A pak ho Ilja sám vyzval na souboj, prý se rozhodl změřit s ním své síly. Ale lstivý loupežník nečestně zapískal a jeho muži hodili sít'. A pak Iljuša tu sít' přet'al svým kladencem, a vtom přispěchali členové družiny, ano, a Ilja loupežníka popadl a samotného jej strčil do té sítě. Jeho komplicové se rozprchli po lesích, ale některé z nich chytili a také svázali. A s takovou karavanou se Ilja vydal do Kyjeva. A tam ty zlé lidi předal samotnému knížeti Volodimirovi s přáním sloužit v knížecí družině a chránit Rus.

Kníže se na něj zvysoka podíval a prohlásil, že chytit loupežníka není žádná velká čest, a takovému povýšenci, jako je Ilja, postačí i kožich, a hodil mu svůj starý kožich.

A tenkrát se Ilja a jeho bratři rozešli. A byli pro něj vskutku oporou, neboť i oni byli učedníky starých volchvů a uctívali staré bohy, křesťanskými slovy se oháněli jen pro zevnějšek.

A tehdy kníže Volodimir strnul hrůzou, neboť jeho strážci nedokázali Ilju a jeho lidi přemoci. A Ilja začal střílet pevným lukem do pozlacených bání a srážet kříže. A začal se bouřit a řídit a obviňovat Volodimira z pýchy a nadutosti a z toho, že Rus je v nebezpečí, a on zpychnul a nechce vidět skutečné obránce Rusi. A z toho, že pro správnou věc nepozval na svou hostinu, ale ponížil bojovníky, kteří osvobodili obchodní cesty od lupičů.

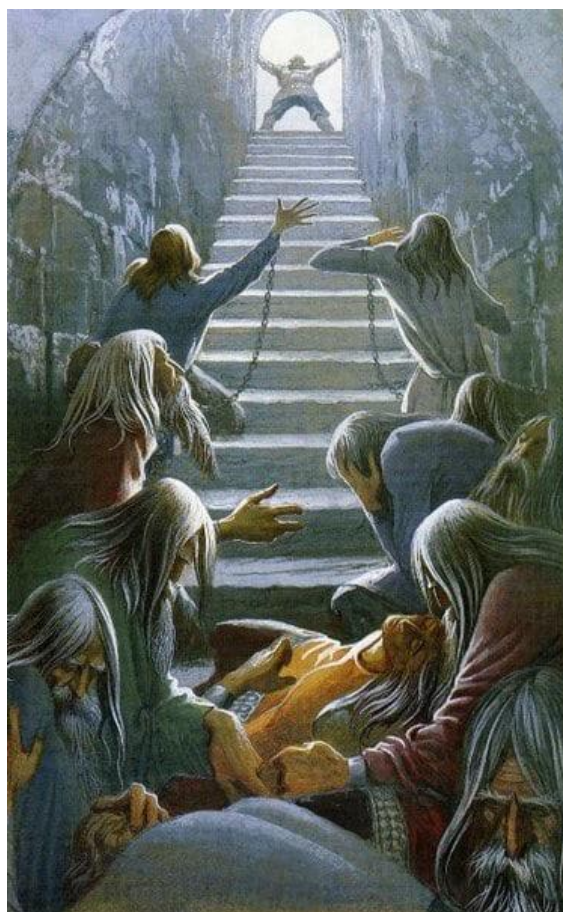
I rozpoutal pogrom v Kyjevě a otevřel knížecí sklepy. A část z nich byla naplněna vínem, a lidé z krčem vyvalili sudy a začali tu hodovat. A báně spadly z kostelů, a Ilja

je začal omývat vínem podle starodávného zvyku, aby si Rusiči vzpomněli, kdo jsou, a kdo se tu bohem stal, aby křížová muka nezvedali, ale slávu odvážnou slavili a v radosti utopili kříže utrpení.

A pro knížete se stalo nemožným zcela uklidnit dav.

Ilja mezitím začal ničit další sklepy a věže a nakonec se dostal do kobek, kde seděli mudrci-volchvové. Všechny je osvobodil a zbavil okovů. A mnozí se vydali do lesů, zachraňující vědomosti před protivníkem, které mu předtím neprozradili ani při mučení.

A poté se Ilja rozhodl odejít, ale Volodimir stihl povolat posily, svého příbuzného Dobryňu, právě toho, který křtil Rus krvavým mečem.

O Dobryňuškových ‚hrdinských činech‘ vám toho moc neřeknou. Byl to také, prý, obránce Rusi a chrabrá bohatýr. Ale ne tak docela. Chrabrý on byl, ale proti svému lidu, a sekal hlavy svým bratrům i za to, že odmítali líbat cizí kříže. A házel do vody čury bohů a sekal je svým mečem.

A tak byl Ilja na příkaz rozzuřeného knížete zajat Dobryňou Nikitičem, neboť kníže se rozzuřil jako zvíře, když se dozvěděl o propuštění Velesových a Perunových volchvů.

A zavřel Ilju do stejných kasemat, v nichž živořili volchvové.

Ale Ilja a jeho lidé hlasitě obviňovali Volodimira ze všeho, co se stalo, neboť to bylo od knížete nevhodné, tímto způsobem přijmout toho, kdo zachránil sídlo před dávným loupežníkem, který držel ve strachu mnoho vesnic a měst, neboť i cizinci se báli jezdit po té přímé cestě a objížděli ji dlouhé dny a měsíce. Proto se prý Ilja spravedlivě rozhněval, a pokud někoho pustil z podzemí, byla to vina samotného knížete...

A tehdy se obyvatelé Kyjeva začali bouřit ještě víc. A kníže musel poslat Dobryňu k Iljovi do vězení požádat o odpuštění a pokojně se domluvit na službě Ilji a jeho lidí pod jeho velením.

A vida, Dobryňa už vede Ilju do knížecích komnat a kníže pořádá hostinu, a teprve tehdy vzpoura utichá.

Tak začal Ilja sloužit v knížecí družině, v srdci skrýváje nenávist ke knížeti a Dobryňovým skutkům. A nejednou se spolu střetli. Ilja si však stále nade vše cenil hlavního cíle, kterým byla obrana rodné země. A cizácké nepřátele bylo třeba nejprve vyhnat, neboť kdyby se zmocnili Rusi, nezůstali by vůbec žádní Rusiči jako takoví. A mnoho hrdinských činů vykonal Ilja v dávných taženích jak s Pečeněhy, tak s Chazary, ale v bylinách je to všechno napsáno pohádkově, jako by bojoval jen s jedním Židovinem (hrdina z ruského eposu, nepřítel Ilji) a špinavým Idolištěm (zmytologizovaný odpůrce ruských hrdinů).

Ve skutečnosti však vedl tažení do Chazarie, kde Chazary důkladně potřel, a vítězství bylo vybojováno. A tak nebylo do Rusi vpuštěno obrovské zlo, vždyť Chazarie pod vedením židovských kněží nejednou zvedala hlavu.

A toto tažení je u vás známé jako výprava knížete Volodimira na Chazarii, a vítězství Rusičů tam bylo. Ale v bylinách o Iljovi zůstal jen jistý Židovín, kterého Ilja přemohl. Jistě, noví kněží a autorita knížecí vše potom přepsali, jak jim bylo třeba, a vavříny tohoto vítězství byly připsány knížeti, tím spíš, že Ilja sílu Velesovu použil v té bitvě, které se dodnes říká kozácký spas (tradiční kozácký vojenský systém vedení boje) nebo jednodušeji stará vojenská magie, kdy se bojovníci proměňují ve vlkodlaky. Ale tento pradávný způsob daný bohy nebylo možné popsat, neboť taková byla politika, a jako vždy se vše pravdivé tajilo, aby kníže nebyl považován za barbara před Západem, kterému se stále klaněl, neboť byl pokřtěn a oženil se s řeckou princeznou.

No ne na Ilju je k této otázce dotaz, neboť byl čestný bojovník, ale co o tom všem později napsali - dotaz je na ně, a na knížete, a na Dobryňu, že právě ten se najednou k ruským bohatýrům přidal na úkor Iljových hrdinských činů. A o boji s Pečeněhy ani nemluvě. Ačkoli vy opět nic nevíte.

Tenkrát proti nim ještě bylo tažení, a toto všechno vám vyprávějí byliny jako souboj se špinavým Idolištěm. Takže pozdější cenzurovaní vypravěči nemohli přímo napsat, že si Ilja dovolil pronásledovat Pečeněhy s křížem a holí vytrženými řeckému církevníkovi.

,Proč bys měl na sobě vláčet zlato jen tak, dělej, sundej ho, a na tu hůlku jsem zapomněl,' to řekl Ilja Řekovi a vytrhl mu hůl a strhl z něj kříž i mitru. Tím vším se vyzbrojil, vyšel na nepřítele a tou holí probodl mnoho nepřátel a křížem jim palice setnul. A potom řekl, že pro tuto bitvu by se to všechno mohlo hodit, jen kdyby se Rus podařilo očistit od špíny. A cenzurovaní vypravěči toto všechno nazvali řeckým kloboučkem, a prý s ním Ilja zabil špinavé Idoliště, což je pro vás záhada, co to je ten řecký klobouček...

Takový byl skutečný Perejar - přezdívaný Ilja podle křesťanského zvyku. Ale všechno má své meze, a tak se Ilja rozhodl od válečných hrdinských činů odejít, neboť jeho duše se tomu všemu stejně bránila a trápila se z přijetí mnoha řeckých cizinců Rusiči, a on tehdy pochopil nemožnost návratu rodných bohů v oněch dnech, o čemž byly i jeho vize.

A tenkrát Ilja odešel mezi poustevníky a vzal si zpět své jméno Perejar, ale v paměti lidí zůstal Iljou. Perejar si vykopal obydlí a začal žít jako poustevník - volchv v pustině za Kyjevem v tamních jeskyních. Lidé se k němu chodili léčit, neboť znal spoustu starých volchvovských receptů. A lidé ho začali uctívat.

Rozneslo se však, že prý se nemodlí ke křesťanskému Bohu, ale že si ve své cele vydlabal modly. A pak za starcem přišli poslové řecké církve a jejich vojáci. I začali po Iljovi požadovat, aby se vrátil do lůna církve a modly spálil. Tentokrát však Perejar věděl, že jeho dílo bylo dokonáno a že nežil nadarmo. A už nekrotil svou duši, nýbrž otevřeně říkal, že celý život ctil Velese a Peruna, neklaněl se křížům, a říkal, že k jejich počtě vykonal všechny své činy a bránil Rus v jejich jménu.

A za tato slova dostal ránu kopím do hrudi...

Tak byl zkrácen život Perejara Chrabrého či Ilji Muromce.

Tak i zůstalo ležet jeho tělo v jeskyni, kde prožil své poslední dny mezi léčivými bylinkami, které nasbíral pro strádající lidi, jež k němu přicházeli pro uzdravení.

Nový kníže, když se dozvěděl, co se stalo, vše utajil, jeskyni zazdili a všechny příběhy o Iljovi zkonfiskovali a nově přepsali mezi zdmi klášterními. A nařídili, aby se to národu vyprávělo v novém přednesu.

I začal nový příběh o tom, jak se Ilja stal křesťanským mnichem, ale zemřel rukou nepřítele. A dlouho se jeho hrob nenašel, až po sto letech začali v těch místech stavět klášter. A mniši tam začali pohřbívat své mrtvé v jeskyních, i narazili na ostatky

nezetlelého pohanského světce, jak byste řekli, se starobylými amulety na krku a s mečem v ruce. Oni však relikvie oblékli do křesťanských oděvů, přikryli je křížem a uložili do rakve.

A napsali novou kroniku o svatém Iljovi Pečerském, mnichovi z Kyjevské lávry. A napsali smyšlené příběhy o jeho smrti rukou Polovců za víru, za křesťanskou víru. A v úplně jiném století se všechno psalo a připisovala se nová data, ale ta stará v těch dobách už nebyla známa, a tělo jako by bylo stále živé a nepodléhalo rozkladu...

A duch Perejara odešel, splniv svou povinnost pro tu dobu. Odešel do Svargy vysoké...

Takový je můj skaz o Perejaru Chrabrém čili o Iljovi Muromcovi, taková je moje bylina o něm pro vás. Ať alespoň někdo uslyší tuto zvěst, mezi bylinami psanými pod diktátem těch, kteří skrývali pravdu o tomto velkém válečníkovi. Ať alespoň někdo uslyší o tom, jak Rus byla rozemleta do nových příběhů, příběhů napsaných ze slov tisíckrát převyprávěných, ano, a na příkázání nové, křesťanské..." - promluvil Svatogor jako hrom z čistého nebe. A nastalo ticho, náhle, zvonivé...

A zase se nad kopcem vznáší mrak, a nikdo jiný. A tak pluje, pluje, ale mění se a třpytí se v duhových paprscích. Jako by to bylo nějaké zvíře nebo okřídlený kůň. A vpředu jsou zalesněné kopce a matička Země se rozprostírá nekonečnými rozlohami...

Zapsala Valeria Kolcova 25.02.21